

019

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20-2/10-21970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) .. **ΣΙΒΙΣΤΑ** .....
(παλαιότερον ὄνομα : **ΣΥΒΙΣΤΟΠΟΛΙΣ** Ἐπαρχίας .. **ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ**,
Νομοῦ ... **ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ** .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Συμπήριος**
Ν. Καραγεώργιος ... ἐπάγγελμα .. **διδάκταλος** .....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... **ΣΙΒΙΣΤΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ** .....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... **5 Μῆνες** .....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. **Γεώργιος Κ. Παπαθανάσης** .....

ἡλικία **76. ἐτῶν** γραμματικαὶ γνώσεις **Δ' δημοτικῶν Σχο-**
λείων ..... τόπος καταγωγῆς **Σιβίστα** .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; **Ὁ κάμπος Σιβίστης προωρίζετο καὶ**
διὰ σποράν καὶ διὰ βοσκήν ποιμνίων .....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; .. **ἐνηλλάσσοντο** .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. **Ἀνήκον αὖ**
ἰδιοκτησίαι εἰς τοὺς χωρικοὺς καὶ ἐλάχιιστα εἰς τὴν Μονὴν
Τατάρνας .....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; **Ὅταν ἐμῆρχε ὁμόνοια καὶ ἔαν εἰς τῶν τέκνων ἐπε-**
δύκει ἐλάμβανε τὸ μερίδιόν του .....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; Μὲ ἐστὶν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν ἐνυχρόνως.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Οἱ ἐλάττωται τεχνῖται πρὸς ἀπὸ τὴν γεωργίαν, καὶ.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ἢ τοῖσι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὥς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; τὰ ἐλάττωται κτήματα καὶ ἀνθρώποι εἰς τὴν κοινὴν Ταξάρισ, ἐνταύθα εἰς τὴν κοινὴν καὶ ἐν τῇ ἀβίσθῳ πρὸς 30 δρμ περίπου τὸ ἐπὶ τὸν.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; ὅχι.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ὅχι.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπύθαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; εἰς Ἀμφιλοχίαν, Ἀργυρίσι, Μοσχ. Ταξάρισ (τὴν Τριπόταμον).....

β) Ἐπύθαιναν ἐποχικῶς : ὥς ἐργάται..... ἢ ὥς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; Πλήθυσαν ἐποχικῶς ὥς ἐργάται.....

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον με ζωϊκὴν κόπρον καὶ ἐλαχίστη μόνον ἀγρῶν φυτικῆς κόπρον ἐχρῆτο.

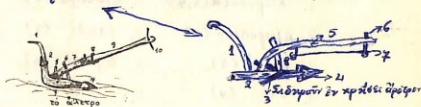
2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Περὶ πρὸ 1945*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Μὲν οἱ βελτιωθέντες ἄροτρα ἀπὸ 1935 περίπου.*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Ἐγένετο χρῆσις διγέτρων βελτιωθέντων ἄροτρων καὶ αἰς τὰ γένημα ἐδάφιν. Τὸ αὐτὸ ἀγοράζετο διὰ τὰ καλλιέργει ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ ξύλινο ἄροτρον.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χειρολαβὰ	4. ὀνί	7. Γαλκῆρος	10. ....
2. Πλεκοδόξ	5. βελόνη	8. ὀπλῶν	....
3. Φτερά	6. βελόνες	9.	....

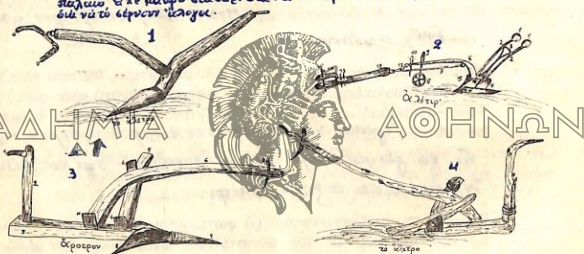
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *δὲν ἔχουν χρῆσις.*
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *δὲν ἔχουν χρῆσις.*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *δὲν. ἐξέμετο χρῆσις*

5) Μηχανή ἀλωνισμού ..... *δὲν. ἐξέμετο χρῆσις*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Ἐλάττειτο ντόπιοι ἐξιδιαιτ.*

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; *Ὁμοιὸν μετὰ τὸ (3). Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι διὰ ἐνὸς τοῦ παλαιῦ, ἔπειτα μετὰ ἐπὶ τῶν τῶν ἐνταῦθα βεβαιώ, τὸ νῦν εἶναι κατὰ διὰ τὰ τῶν ἐνταῦθα ἀλλογι.*

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειρολαβὰ (1, 2)</i>	6. <i>εἰσβαρεῖ (6)</i>	11. ....
2. <i>ἀκροποδία (3)</i>	7. <i>κλειδί (7)</i>	12. ....
3. <i>γυμνὰ (8)</i>	8. <i>εἰσβαρεῖ (4)</i>	13. ....
4. <i>ὑνί (9)</i>	9.	14. ....
5. <i>ἐπὶ τῶν (5)</i>	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

*Τὰ ἴδια ὕνια ἐκρημασιόντες διὰ ἐπὶ άροτρίασιν ὅλων
ἐκτὸν ἐλῶν ἐκτὸν χωραφιῶν. εἶναι ὅμοια μὲ τὰ τοῦ βλεψήματος*

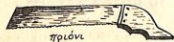

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; .. *ὡς τὸν καμπυλωτή*

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; .. *ἐκ ξύλου*

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφάι κλπ.). *βλεπάρνι
πριόνι, άρίδι, ξυλοφάι, δέκερο, ζουμπάρι*

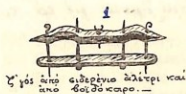

πριόνι ἢ ξυλοφάι (άρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *παλαιὰ καὶ βόες καὶ ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἐν; *παλαιότερα βόες καὶ γνῆτιον, ἡμίονοι, ὄνοι.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ναί, ἢ το καὶ εἶναι.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.). *Ὁ παλαιὸς καὶ ὁ σημερινὸς ζυγὸς διὰ τὰ βόδια*

εἶναι ὁμαῖος μετὰ τὸν ἐξαρτήματος μετὰ κνήκη διαφορά δὲ αἱ ζεῦλες δὲν εἶναι ματωμαῖες ἀλλὰ ἀποτελοῦνται ἀπὸ δύο λουρὶ ποῦ δύνανται νὰ κινῶντο ἐν χερσὶ.

1. ζεύλα 2. ζυγός

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ἡ ζεύλες εἶναι ὡς ἐξῆς.*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται, δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν) *ἐγκράδαλι καὶ εἶναι λουρὶ ἀπὸ δένδρου ξύλου.*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *δὲν γίνεται.*

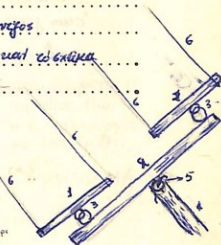
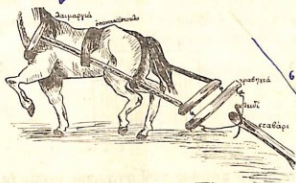
Πῶς γίνεται ἡ ζεῦσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *—*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

1. Παλατιότο 2. Παλάτσα 3. Κρόνα 4. Στασίρι 5. γόνιφος

6. Τραβήχτα. Τα δροβάρια ζυμιά είναι ενοικιασμένα με το κάβα.

με τοῦ βιβλίου

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὤργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *ὁ ἄνδρας ὁ ἰδιοκτήτης*.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζευξίμον των βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Βάζομε τα βόδια δίπλα τὰς περναῖες ἐπὶ τοῦ ξυλοῦ, βαμματομε τὰς χειρὰς, ἐπιδέχμε τὸ ἀστέρι μετ' ἐξήκοον, δέννομε τὸ ἀστέρι ἐπὶ τοῦ ξυλοῦ καὶ ἐπὶ ἀστέρι καὶ κύνετομε κορεφει.

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *πρὸς ἑμὲ τρόπον οὐδὲν*
ἵνα ὁλοκαυτῶν ἵππων ἀρῶνται καὶ φοροῦνται, περὶ αὐτῶν δὲ λαμβανόμεναι τὰ τραχυτερά
 καὶ τὰ παλαιότερα καὶ τὰ παλαιότερα μετὰ τὸ ἀλῆναι. Μετὰ ταῦτα γίνονται τρεῖς ἀπὸ τὰ μακρύτερα εἰς ὅσον
 οὐκ ἔστιν ὁλοκαυτῶν καὶ ἀνέστησε χωρὶς.

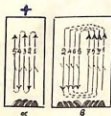
3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (η τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ὅταν γίνεται με μπικανή δόξυρα (περιφερειακῶς), ὅταν γίνεται με ἄροτρο κατ'εὐθείαν γραμμῇ (α).

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); *τὶνῶν καὶ γίνεται με ἄροτρος*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; *ναί*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; *δὲν ὑπάρχει συνήθεια*

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *τὸ ὄργωμα γίνεται ἐκτὸς ἀρχῇ ὅχι πολὺ βαθειά. Κατὰ τὸ διέπλεγμα πηγαίνει τὸ ὕνι βαθειά.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὸν εἶπον ἐστὶν τὸν Σεπτέμβριον.*

διὰ τὰ καλαμπόκια τρεῖς ἐκὼς τοῦ Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου. Ἐγίνοντο διβόλισμα.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ὅμοια μετὰ καλαμπόκια καὶ γόγγυρος μετὰ Ἀπριλίου.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρη ἢ ἄλλο δημητριακόν. *Ὅσοι*

εἶχανε χωράφια ἀρμενὰ 2 διὰ ἵππων βαρεὶ τὰ ἀγροὺς ἐνταῦθα

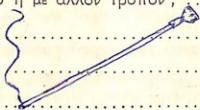
- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *διὰ σῖτον 1, κριθὰς 1, ἀραβοσίτου 3, ψυχανθῶν 1, κηπευτικὰ 2.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *ἐξορυκτικοὺς οὐ*

τὰ βακκούλια καὶ τὰ σαιμῆς

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; *Μὲ τὴν ξύδην...*

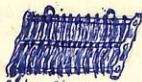

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *ναι μόνο εἰὰν ἀφαιρῶμεν, κυττάρια...*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή ἔχοντες με τσαπὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

*σκάφοντα ξύδην
ἐν χρήσει*

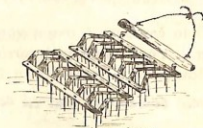
βουκέντρο

τσουμπάνα

ὁ βουκέντρος ἢ ράβδος

σκάφοντα εὐτερένια

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Διὰ
τὰ βέλη καὶ τὰ καμάκια διὰ τὰ μαλακὰ ἔδαφη.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

οἱ βέληροι καὶ οἱ κοτσῦνοι μέτ' αὐτῶν βελήματα καὶ ἄλγες
ἐργασίαι τοῦ ἄγρου.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους...

Τὰ ἀνὰ χειρὶ (ἐκείνη ποὺ εἶναι κρατοῦν ἡμεῖς) ἔχοντο
τὸ ὄργωμα, τὸ βελήμα καὶ τὸ βάρημα μετὰ διὰ τὰ γὰρ εἰς τὸ ὄργωμα
ἔχοντες καὶ ἐφ' ἑνὶ ἑστίῳ. Τὰ ἄλλα ὅσῳ ἐκπέρνοντο ὅπως ὁ ὕψος (πλευρὰ)

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Τὰ γόνιμα χωράφια

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῖς (βραγιῖς) καὶ ἄλλως. Τὴν βραγιῖν

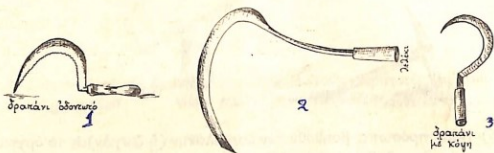
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... *με δρεπάνι* .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *ἔδωκαν καὶ εἶναι καὶ δοντωτά δρεπάνια (δραμ. 1)* .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) θερίζονται (ἢ θερίζονται) τὰ χορτὰ (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *με κόσες* .....

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *δοντωτή* .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; ... *ὡς εἶναι καὶ ἔκτοτε 1. Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς δὲν εἶχε ἰδιαιτέρην σημασίαν* .....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ἐκτοξεύοντα. ἔκτομα.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἔτο. μα. εἶναι. καὶ. ρεβιθίων, ρόβης, φρακτῶν.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *περίπου. μετὰ. ἐπιδαμνῆ.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἡμάχες...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ. γάμοι. οἱ. θερίζοντες.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλὰὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *οἱ. χεριές. ἐποθε. ὑπο. καὶ. καταθε. πολλὰ. μαζί. 4-5. χεριές. αἱ. κεφαλὰί. αὐτῶν. ἐκτρέπονται. πρὸς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. . . . *λέχονται . . . ἀγκαλιές . . .*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; *θερίζουν ἄνδρες . .*
καὶ γυναῖκες . . δι' ἡρχοντο ἀπὸ ἄλλων τόπων . . .

- 2) Πώς ἡμεῖβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκατῆν (ξεκατῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν) . . . . .

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Μαλίστα ἔφερον . .*
Χεῖρουνται . . Περιέβαλλον . . ἐπὶ μέσσην . . τοῦ σώματος . .
Μ.Ε. . παδίσ . .

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Ναι...*

Συνήθως ἀρχίζουν θεοεῖραν, Πέμπτη, Σάββατον.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐτραγουδοῦσαν δικό-*

ρα δημοτικὰ τραγούδια χωρὶς νὰ ἔχουν κανένα τραγικὸν δια τὸν θερισμό.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *Ἐάν ὑπάρχῃ ἔτι καὶ ὅταν πῶσαι...*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἐάν τὸ βεταρι αὐτο.*

Συρὸν ἀμέσως τὸ ἑσπέρας, ἔάν ὁμοῦς δεῖ πρὸ συρὸν καὶ ἀφικνῶν, ἔφ' ἔβαν ὁ καιρὸς. Ἐπέρρεπε καὶ συρὰν.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.. *Σ. Νίκας*.

...συνεκέντρωτε εἰς ἀγναγίες καὶ εἰς ἔδωκε μέ
...βροῦτα, ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ πνεύματι μέ το ἴδιον ἔδ
...βιτάρει. Δὲν ἐκμετανοιοῦν ἐρχαίετον.

AKADEMIA

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφίηνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο; *Ἰσχυροῦ*
κράνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ ἀγροῦ. ὅλα μαζὶ καὶ ἐκο-
ποδεύοντο ὑψηλῶς μετὰ τὰ σάκκια πρὸς τὰ μέσα. Τὰ πτω-
πύοντα ἔβαν τὰ σάκκια πρὸς τὰ ἔξω διὰ τὰ διόπτητον τοῦ
βροχίου. ὅλα. ἔβανκε, διὰ καὶ μὴ βραχύνει τὰ ὀφθαλμοδερμάτια.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Πότε πηρὶ παλαιά
ἡ σπορά γίνεται κατὰ τὸν φεβρουάριον*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *ἡ ἐξαγωγή γίνεται μὲ τὴν σκαπάνην*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, πριφύλα, βίκον). Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ναὶ κυρίως μὲ
σανόν, ὡς ὅπως ἐκείνο, ἐξυμνήνεται ἐν τῷ ἴδιον
καὶ ἐξηγήσεται.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Τὴν ἀνοίξει μὲ κόσσα*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Εισόδετα το Χάρτιο & κένσε. άρκετά κέρματα
δυσ. χαράς κα' ευχαρί. και μετά δένεισθ όρεκός της με βούλα
και βαλόντι κείνη. ε' άποφυγής Το μόνον έρχεται... στην
η Τσαυχάρα.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *Kadex*. μετέφερε τὰ δεμάτια ὅπου ἔχε ἄλωνι Σιτηθῶς. εἰς ἄλωνα. εἰς. εἶπον. ναὶ. εἰς. ἔχον. εἰς. ἐπὶ. ἀλωνα. εἶπον. Χωραεφωλῶντων.
- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; *Kalix*. θεμωνιά. ἢ καταστάσι. εἰς δεμάτιον. εἰς σωρόν. γίνεται, ὡς ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ 3. τῆς σελίδος 16, ἀνέφερα.
- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; *Ἐπῆρχεν ἀπὸ τοῦ δικαίου ἀνέκαθεν. εἰς. εἶπον. εἶπον. μας. ἀλωνα.*
- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Τα. ἀλωνα. ἐπὶ τῆς οἰκίας. κατεσκευάζοντο. ναὶ. κατεσκευάζοντο. ἔξω ἀπὸ τοῦ χωρίου. εἰς. εἰς. χωράφια.*

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. *Τὰ ἀλώνια*
ἀνήκει εἰς μίαν οἰκογένειαν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει *ἀπὸ 25. Ιουνίου καὶ λήγει ἐπὶ 15. Ιουλίου*...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Τὰ περισσότερα ἀλώνια*

ἔσιν καὶ εἶναι μὲ δάπεδον ἐκ χώματος ἐπὶ πλάκες ἔσιν
μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες.....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) *Πρὸ ἐκτὸς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ ἔχοντες*

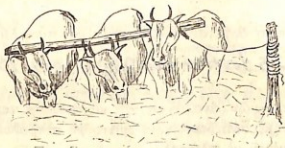
καθαρισμὸν ἐκ τοῦ χώματος καὶ ἄρχει ἀποκατεσκευῆν
καὶ ἐπάλειψιν τοῦ δαπέδου διὰ μείγματος
κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .. *ἀπὸ 25. Ιουνίου καὶ*
ἔσιν καὶ εἶναι καὶ πρὸς ἐναρξίς
γίνεται κατὰ 8.9. καὶ ὥρα τοῦ πρωῒ.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματίων, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

* Ὁρῶντα μὲ τὰ ἀλάνα πρὸς τὰ ἀπὸ ἐλάνοντα ἐλα βιτὰς δύο ἢ τρεῖς . .
 δεμασίων τὰ ἐπὶ αὐτῶν γενναῖα βίον βούτου καὶ τὰ ἐπὶ αὐτῶν ἐλάνοντα
 ἔσαν πλείονα τὰ ἄλλα ἔδειν ἀποσπῆναι . . . . .

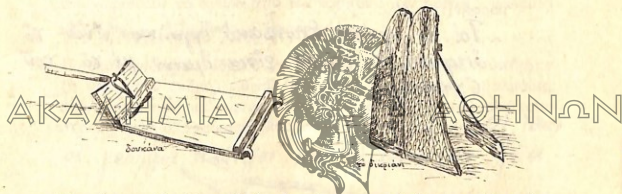
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). *Διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ἡμῶν*

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουργας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καλοῦται νὰ κόβουν τὰ στάχυα. *Τὸ ἀλώ-
 νισμα γίνεται διὰ τῆς καταπατήσεως δύο βῶν περιφερομένων
 ἡμῶν, αἱ ἐπὶ αὐτῶν δεμασίων διὰ ἐκονήσαντο ἐν τοῦ ξυλίνου βῶν
 ζῶν ὁ ἐπὶ αὐτῶν καλέται στηγερὸς* . . . . .

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλώνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) *Τὸ ἐν. ζωὸν
εὐποθετεῖται πρὸς τὸν ἐστ. ἄλωνα καὶ μέ. ἐκαστὴν, καὶ ὅποια
δένονται θλασιεὺς ἐξ τῶν ζυγμῶν. καὶ ζωὸν, δένονται ἐξ ἐστ.
θεῶν.*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

*Δὲν ἐπηρκαν οὕτε ἐπέρκων τοιοῦτον εἶδους
μηχανήματα.*

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *ἡγηθῶν...*

*ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ 8. ἡμέρας ἔργου τοῦ πρωῦ καὶ διακόπτεται
καὶ ἐπὶ τὰς 5. καὶ 6. ἡμέρας τοῦ ἀπὸγευμα διὰ
τὰ συνεχισθῆ τὴν ἐπομένην*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

*Τὰ ἐν χρήσει ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι τὰ
διμύρτι, τὸ ὅποῖον εἶναι ὁμοῖον μὲ τὸ τοῦ
βελόματος*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; *νοὶ*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). *ὅχι...*

*Ὁ βουκέντριος εἶναι οἱ βέργες καὶ τὰ μαμοντα-
νια, ὡς εἰς τὸ σχῆμα 2 τῆς βελόδος 23*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). *εἰς τὰ ἀλώνια καὶ τὰ φαρόδια, εἰς φακές, τὰ ρεβίδια, χραβοστῶν* .....

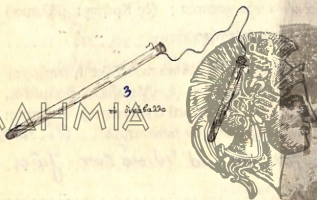
κοπάνος στρογγυλός

1

ξύλο κοπανιλὸν διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ σποροῦ δημητριακῶν...

2

3

ξύλο κοπανιλὸν

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ἀπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας. Ὅταν τὰ δημητριακὰ ᾔσαν μεγάλης ποσότητος κλωνίζοντο, ὡς δ. εἶτος, μετὰ τὸν χραβοστῶν ὅπου ἐκοπανίχεντο μὲ τὸ λισυράδι (σ.κ.μ. 3).* .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *ἔτσι ποὺ δεῖται νὰ πᾶνω εὐὸ καὶ μα. ἡμερσιως ἐκοιανθιστο 3-5. ἑρφεες. Τὸ κοπάνισμα εἶπε ὡς. ἐκοιανθ. καὶ ἐπὶ ἀχυροποίησιν. ἑαὶν. ἐταχνύων.*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Μαλίσια... ἔλεγοντο.*

ἀπὸ τοῦ ἀλωνιζομένου. ἡ κοιανθιστοί, χωρὶς. νὰ φηται διακριτοὶ ἡ προσομοιωσι. τραγουδιῶν. Ὅποιον ἔχειρε. δ. καὶ εὐ. εὐ. ἐτραγουδοῦσε.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *ἔτσι ἐγένετο καὶ δὲν ἀρ. πρὸς*

δὲν δὲν. ὑπῆρχε ὅτε ὅπου καὶ ἐδὲν ἀρ. πρὸς.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *ἔτσι... ἔχον. ἰδιαιτέραν ἐτοιμασίαν*

ὁ ἐτοιμασμένος. σῖτος. ἐνσωρεῖται. μέ. ὡ. δ. ἐκρίαν. καὶ. εὐ. φινάρ. (σχημα. 1, 2.)

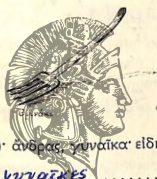
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ὁ... βασιλεὺς... ἐλάμ-
... βασιλεὺς... ἐλάμ... ἐπὶ... βασιλεὺς... ἐλάμ... βασιλεὺς... ἐλάμ...
... βασιλεὺς... ἐλάμ... βασιλεὺς... ἐλάμ... βασιλεὺς... ἐλάμ...
... βασιλεὺς... ἐλάμ... βασιλεὺς... ἐλάμ... βασιλεὺς... ἐλάμ...
... βασιλεὺς... ἐλάμ... βασιλεὺς... ἐλάμ... βασιλεὺς... ἐλάμ...*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *μέ... τὸ... δι...
(ἐ... 1,2... 25) καὶ τὸ... (ἐ... 3... 25.)*...
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
... *ἀνδρες... καὶ... γυναῖκες*...
.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
... *δὲν ἔχουν ἰδιαιτέραν ὀνομασίαν ὁ ἀποφλοιωμὸς γίνεται
... μέ... τὸ... βασιλεὺς... ἐλάμ... βασιλεὺς... ἐλάμ...
... δεύτερον ἀλώνισμα*...
.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

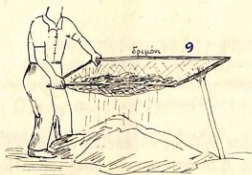
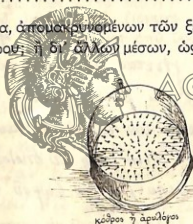
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *γίνεται μετὰ τοῦ ἀρέματος (ἐκπύμας δ.) τοῦ μετὰ δριμόνι (ἐκπύμας 9)*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθραν, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ένας κτλ. θινεται*

*φύσιν, ἢ διαδοχ. θινεται καὶ ἐπὶ τῆς γυναικός
διὰ βαρύνειν*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *Μάλιστα θινεται χωρὶς. ἢ ἐνὶ βίῳ.*

*φύσιν θινεται μετὰ τὸ φυνάρι. Κατόπιν γὰρ γύρω γύρω χαμνιά
χαράσσεται μετὰ τὸ φυνάρι. ὡς κλος καὶ διαμαρτίζονται εἰς
4 πλευρὰς τοῦ σωροῦ 4 διαυροὶ καὶ ἕναν ἐξάγων ἐπὶ
κορυφῇ ἐπὶ μέγ. τοῦ θηλοῦ κητίζονται τὸ φυνάρι, ἐπακολου-
θεῖ δὲ ἀελασμός τοῦ σωροῦ ἐπὶ τοῦ γεωργου.*

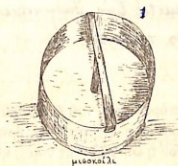
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *δὲν ὑπαίρκουν ἄλλα ἔδωκα*

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλὰι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

Ἐχθρεο ἀμέως εἰς τὸ ἄλωνι. Τὸ μέγεθος ἔχοντο μέ-
τῳ «μυοκοίλι» (εἰκόμα), ὅς ὅπως ἔχωσαν 10 ἐμμερὲς
κλά.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνατικό κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν). Τὰ βάρη, τὰ ὅποια κατεβάλλοντο εἰς

εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ἦσαν τὸ παπαδιάτικο, τὸ
ἀγροφυλακιάτικο καὶ οὐ ἄλλο. χρεωτοῦσε
ὁ ναυάρχης.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Ὁ καρπὸς ἐναποθηκεύετο εἰς τὰς οἰκίας.

Ἐντὸς ἀμφορέων. χωρητικότητος περίπου 600 ὀκάδων.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΎΠΑΙΘΡΟΝ ; *Η διασηρότης της τῶν ἀκνέων ἐξε-
νετο ἡ ἀκνέων . . .*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; *Η.*

*διαλογὴ τῶν ἐσέρων ἐγένετο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλὴν καὶ νεῶν ἐσέρων . . .*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .

*Μετὰ τὸν θερισμὸν ἀναρτᾶτο ἡ ἐκ εἰκονοστάσιον πλέγμα δια-
κύνων*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.

πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Δὲν ἔχει ὅσον σχῆμα
ὅτε ἐκπύει. ἔχει τὸ σχῆμα ἀνδοδείκτης καὶ ἐνσταθῆται ἐν τῷ ἐκπύει
θερισμῷ.*

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; . . .

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; Άν ναι, άπό ποιον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποϊαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ζόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

.....
 .....
 .....
 .....

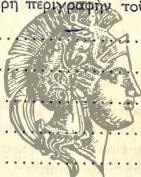
- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

.....
 .....
 .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
 .....
 .....
 .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γεωργική Εργασία και γεωργική συνίδεαι του Χωριού Σιβίτσας Εργασίας.
 Η Σιβίτσα παλαιότερον (πάλι παλαιά) ελέγετο Σιβιτόπουλι και τα επίμαχους
 ερείσματα εμπορευμένα δουκώς του κάμπου. Έως εντεύθεν και εντεύθεν του
 Αιγαίου. Αρρέοντες επί Σιβιτσαν αποσελόναν οι ενοικομενοί Σιβίτσα, χαλίκι
 λιαύματα και Πρατοβούνι. Το Έδαφος τους είναι του κάμπου, ο οπότες ήτο
 μέ εὖφορος ἀλλὰ ἀνδρός, ήτο και είναι θρενόν και δι' κεραδές με έχα-
 χιστά χωράγια ανάμεσα από τους εἰς τωους θυμούς. Τόσο εὐκεπάγειαι από
 δάση εἰς τὸ δουκόν κυρίως γήμα, ἀλλὰ δάχα εἰς τὸ ἀνασπασί, έρεον ή νύσον.
 Είναι αὐτῶν γόνιμα καὶ ποτνια (εἰς αὐτῶν) τῶν κατόκων. Εἰς καὶ δάχα χερ-
 ρια οἱ χωρνοί επέρωντ κυρίως διμυτριάκα.
 Ο κάμπος τῶς Σιβίτσας μέχρι τοῦ 1965 εὐαθέρητο εἰς τοτε εὐκεπάγη από
 τὰ νερά τῶς θήνης και οἱ φίλοι επαπομέντες κατόκοι, άεχολοστον με τὴν
 κτηνοτροφία κυρίως και με τὴν καττήρησαν τῶν εἰαχίσων αἰθων χωραμῶν.
 Ο κάμπος τῶς Σιβίτσας προεἴχτο διὰ τὴν άπραν ἀλλὰ και διὰ τὴν βοσκήν
 τῶν προβάτων εὐαθής. Τὰ καύματα άνακον εἰς τοὺς ἴδιους και χωρνοὺς και
 εἰς τὴν Μονή Ταύρων (τῶν κατόκων) από εἰς τῶν κατόκων
 τῶς Σιβίτσας. Τὴν καττήρησιν περνοῦνται εἰς τὴν οἱ πατέρας, εἰς καὶ ἀδελφια εἰς
 δμοῖα. Οἱ εἰς τῶν κατόκων κυρίως κατόκοι, άχαν τῶν κατόκων εὐαθέρητο τὴν
 γεωργία-κτηνοτροφία και τῶν δούτερο τὴν κατόκων. Τὰ δάχα καύματα καὶ εἰς
 εἰς τὴν Μονή Ταύρων, καὶ εὐαθέρητο οἱ ἴδιοι οἱ Σιβιτσανοί άφον
 εἰς τῶν κατόκων εἰς τὴν Μοναστήρι περὶ τοῦ 30 δρμ τὸ εἰς τῶν κατόκων.
 Τὰ καύματα τῶν καὶ εἰς τῶν κατόκων μόνοι τους και δέν εἰσαν οἰτε δούλους, οἰτε
 εἰς τῶν κατόκων. Οἱ ἴδιοι και κυρίως οἱ νεοί και αἱ νεαὶ πήχωναν ή
 τὴν Ἀμφοτρία εἰς τὸ Ἀγρίνιο ή τὴν Μονή Ταύρων διὰ εἰς τῶν κατόκων δουλειές.
 Τὰ χωράγια τῶν καὶ εἰς τῶν κατόκων με γήινῃ κατόκοι πὺ πὺ παρὶ με φύκων.
 Τὸ πρῶτον εἰς τῶν κατόκων κατόκων κατόκων τοῦ 1945 περὶ τοῦ κατόκων καὶ
 κατόκων εἰς τῶν κατόκων τοῦ 1935, τὸ οἰτεον εἰς τῶν κατόκων κυρίως διὰ τὴν εἰς
 κατόκων εἰς τῶν κατόκων, εἰς τὸ κατόκων, εἰς τῶν κατόκων, εἰς τῶν κατόκων.
 Τρακτέρ, Μικανοί εἰς τῶν κατόκων, εἰς τῶν κατόκων, εἰς τῶν κατόκων εἰς τῶν κατόκων,
 εἰς τῶν κατόκων εἰς τῶν κατόκων εἰς τῶν κατόκων.

Τὰ ξύλινα ἄρσπρα τὰ εὐκατασκευάσθαι οἱ ἐλπίσται τέκνουν, ἐνὶ τῷ εὐδυνέει,
ἀγοράζοντο ἔσονται. Τὰ ἔργα πρὸς ἐκμεταλλοποιεῖσθαι διὰ τὴν κατεσκευασμένην τοῦ
ἄρσπρου ἦσαν τὸ σκεπάζειν, πρῶτον, ἀρίδην, ξυλοποιεῖν, δίκονο, γουμμάρι.
διὰ τὸ ὄργανον καὶ ἐπὶ σποράν ἐκμεταλλοποιεῖσθαι ἀρχικῶς τὰ βόδια, τὰ ὅποια
ἐξείκοντο μετὰ τὸν γυρόν, καὶ ἐπὶ ἐπὶ τῶν βόδιων ἐπὶ τὴν καὶ ἀποχὰ καὶ
τὰ μολύβρια τὰ ὅποια ἐξείκοντο πάντοτε ἀνὰ δύο.

Τὸ ὄργανον καὶ ἐπὶ σποράν ἐκμεταλλοποιεῖσθαι οἱ ἄνδρες. Ἡ ἀποτίμωσις ἐγένετο καὶ ἐκδοκῇ
πραγματικῇ διὰν ἐκμεταλλοποιεῖσθαι ἄρσπρον καὶ περιγεγραμμένον, ἔσται ἐκμεταλλοποιεῖσθαι
μυκωνή. Ἡ σπορά ἐγένετο κατὰ ἑαρινὰ καὶ ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην διακρίβηται μετὰ ἀλλήν.
Δὲν ἐπάρχει συντήρησις ἡ σπορά νὰ γίνηται μετὰ σκεπάζειν. Τὸ ὄργανον γίνεσθαι ἀρχικῶς
μὲν ἐκμεταλλοποιεῖσθαι κατὰ δὲ τὸ διδόναι καὶ βόδια. Ὁ ὄργανον γίνεσθαι διὰ
μὲν τὸ ὑπάρχει ἓνα κατὰ τὸν μήνα Σεπτέμβριον, διὰ δὲ τὸ κατεσκευασθῆαι τρεῖς ἔτους
τοῦ Μαρτίου-Ἀπριλίου. Ὅσοι εἶχαν χωράφι ἄρσπρον κατένευον τὰ ξυλοποιεῖσθαι. Ὅσοι
δὲν εἶχανε πολλὰ καὶ σκεπάζειν ἔσται κατεσκευασθῆαι καὶ συντήρησις ἔσται
ἐπὶ τὸν κατεσκευασθῆαι κατὰ τὸν μήνα Σεπτέμβριον. Ὁ ὄργανον γίνεσθαι
ὁ γυρόν ἐπὶ σποράν διὰ τὸ χωράφι ἐπάρχει τὰ γυρόν, τὰ γυρόν
μετὰ τὸν γυρόν καὶ σκεπάζειν. Ἡ σπορά μετὰ τὸ χωράφι γίνεσθαι ἓνα
κατὰ τὸν μήνα Σεπτέμβριον, μετὰ τὸν γυρόν μετὰ τὸ ὄργανον ἐκμεταλλοποιεῖσθαι τὸ γυρόν.
Τὸν γυρόν μετὰ τὸν γυρόν κατὰ τὸν μήνα Σεπτέμβριον μετὰ τὸν γυρόν.
Τὰ μέρη πρὸς δὲν ἐπάρχει τὸ ἀλλήν καὶ ἐκμεταλλοποιεῖσθαι οἱ βόδια τὸν μετὰ τὸ χωράφι,
οἱ ὅποιοι κατεσκευασθῆαι ἔσται. Τὰ κατεσκευασθῆαι καὶ τὰ βόδια πρῶτον ἐκμεταλλοποιεῖσθαι
καὶ μετὰ τὸ διδόναι καὶ ἐκμεταλλοποιεῖσθαι τὸ χωράφι.

Ὁ θεμελιώδης ἀρχὴ ἀπὸ τὰ τέλη Ἰουλίου ἕως Ἀρκάδου. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες
πατρωνίας τὰ δρεπόμενα ἐπὶ χερσὶ σκεπάζειν πρῶτον-πρῶτον διὰ τὸ χωράφι.
Τὸν γυρόν ἐκμεταλλοποιεῖσθαι οἱ γυναῖκες γορῶν κατεσκευασθῆαι, κατὰ τὸν γυρόν καὶ ἐπὶ τὸ
διὰ τὸν γυρόν μετὰ τὸν γυρόν τὸν γυρόν τρεπόμενον, ἐκμεταλλοποιεῖσθαι τὸν γυρόν.
Τὸν γυρόν τὸν γυρόν ἀλλήν, πρῶτον, ἡ λαμβάνειν. Ἐκαστὸν μέρος πρὸς
ἐκμεταλλοποιεῖσθαι ἐπὶ τὸν γυρόν κατὰ τὸν γυρόν καὶ ἐπὶ τὸν γυρόν ἄλλήν.
Ὅσοι εἶχαν τὰ κατὰ τὸν γυρόν πρῶτον τὸν γυρόν
μέρος. Τὸ γυρόν κατεσκευασθῆαι μετὰ τὸν γυρόν τὸν γυρόν, δόνοντας

κομμο τον καρπό και μετά τα βάσανο δύο νηό να μεταβούν. Αν το βιτάρι
έχουν ξυρό το δένονο οι άνδρες το πρωί αν όμως κρατούσε ήλιο, το
αφάνιαν και την ήλη ημέρα να ξυράδι και μετά το δένονο λύν
τα δένονο και τα δερβάνε δια, τότε τα μεταφέρνανε στο μέρος που
είχανε το αλάτι η' ένα το βιτάριον και γινώσκουν τις θυμωπές.
Οι θυμωπές φνύσαν πυρκαγιές με τα δερμάτια κα' έχουν τα βιάκια
πρό τα μέσα, ενώ τα δερμάτια ξηνώ-ξηνώ, είχαν τα βιάκια προς τα
ξίω, ώστε αν έπιανε βροχή να μην βρέχονταν τα υατώ δερμάτια.
Έτσι φοιτών στο αλάτι συνεκέντησαν, δια τα βιτάρια των, για να
τα αλωνίσουν κατόπιν. Τα βιτάρια τα δερβάνε πέρεπον μαζί σπιδάμα πτω
από το έδαφος.

Όσα ηρώον τὰ δεκάτεια ἔχον συνημμένην τὸ ἀλῶν, τελείωσε ὁ θερμὸς.
Τώρα ἀρχίζουν αἱ προετοιμασίαι διὰ τὸ ἀλῶνμα. Παίρνουν ἄστρες καὶ
κωδάρησαν τὸ χωματάκι ἀπὸ τὰ κορὰ καὶ τὰ ἄλλα ἐπικείμενα πρὸ
ὑπαρχόντων. Ἐν ἡμέρᾳ, μετὰ τὴν βιοσιγήν διὰ χερεῖ βιοσιγῶν καὶ οἱ ἄνδρες
μπροστὶ κωδάρησαν. Μετὰ παύσαντες κωδάρησαν ἐπὶ ἀναμειγνύουσαν
μέτρησιν καὶ ἀρχίζει τὸ ἐπάλμας. Δὴν τελειώβη ἄλῶνται τὸ ἀλῶνι
νὰ στεγνώσῃ ἡμέρα καὶ μετὰ βήνουν τὰ δεκάτεια ὅρδια γύρω-γύρω ἀπὸ
τὸν βύτλο. Μετὰ τὰ ἡνῶν καὶ ἄλῶνται δύο ἕρῃ δεκάτεια δεκάτεια γύρω
ἐπὶ βύτλο καὶ ἀρχίζει τὸ ἀλῶνμα πρῶτ' πρῶτ' ἄρα ὅτ' ἡμέρα καὶ τὰ
καταβόλῃ τὸ βράδυ καὶ νὰ συνεχισθῇ ἐπὶ ἄλῶν ἡμέρα. Τὰ κατὰ
τὴν ἄλῶν ἐστὶν μετὰ τὸ ἐπὶ δὶτῃα τὸ ἄλῶν σφαιροποιῶν ἐπὶ βύτλο
παύσαντες καὶ ἡλῶντας τὰ βράδια καὶ ὁ γυρῶς ἀπὸ πῶς μετὰ
καμινωτῆς τὸ χερεῖ καὶ μετὰ τὸ ἡλῶν τὸ βράδυ γέρνει ἐπὶ
ἀετῶντες βόλτες ἐπὶ μετὰ μάτια καὶ μετὰ πόδια ἔλθουν ἐπὶ
ἰδρώα του. Τὸ σταθρὶ κορυβμένον ἀπὸ τὸ συνεχὲς ποδοστέμματα
παυαδένται, ἐπὶ τὸ νοικοκυρὰ γύρω-γύρω μαζώνει μετὰ τὸ δῆμιον
τὴν δῆμιον καὶ

βωρὸν τὸ διμερὲς καὶ ἔστιν ἀπορριμνός πᾶσι δὲ θύαται.
 Ἀρχίζει τὸ θηνικὸν ἄνδρες καὶ γυναῖκες με' διμερὲς ^{καὶ ἑτάδους} βῆμα
 ἀνεμίσθου τοῦ βῆμα. ὡς τὰ ἄλλα φέρουσι καὶ μένουσι τὰ κοινὰ
 τότε πατρὸν τὸ ἀρῆλα καὶ τὸ δριμύτι καὶ ἀρχίζουν τὸ ἑσπύ-
 νικον, ἐνῶ ἄλλοι με' τὴν ἑσπύτη βῆμα χερὶ βαρύνουσι τὸν βωρὸν
 ἢ μαζεύουσι τοὺς ἑσπύτους ποὺ ξερύθαι. ὡς καὶ ἀρῆλα ἑσπύ-
 ζατα ὁ γεωργὸς με' τὸ βῆμα βῆμα χερὶ φέρει ἕνα κύκλον
 τὸ βωρὸν καὶ φέρει καὶ βωρὸν ἀπὸ τῶν 4 πλευρῶν τοῦ
 καὶ ἕνα ἑσπύτην πορτὴν ὅπου παρῆται καὶ τὸ βῆμα.
 Ἄλλα βωρὸν καὶ καὶ φέρει τὸ βωρὸν ἐπὶ τὸν βωρὸν καὶ
 δοξολογῶν τὸ θεὸν ποὺ τὸν ἔστειλε καὶ ἀπορριμνὸν τὸν κόπον τοῦ.
 τὸ βῆμα χρωστὰ δίδει ἀμέσως (πᾶσι Ἀγροφύταις, κ.τ.λ.) μερὸν
 με' τὸ βῆμα (10 κιλ.) τὸ ἐπὶ τὸν βῆμα μερὸν βῆμα
 τὸν ὅπου τὸ βῆμα μερὸν βῆμα καὶ τὸ ἄλλο βῆμα
 ἄλλοι τὸν βῆμα ἀμέσως βῆμα καὶ ἀμέσως με' βῆμα.
 ἢ βωρὸν τὸ βῆμα ἢ βῆμα με' τὴν βῆμα καὶ τὸν βῆμα
 τὸν ἀρῆλα βῆμα καὶ φέρει καὶ μερὸν τὸ βῆμα. ὡς γε-
 ρατὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλο μερὸν τὸ μαζεύουσι χρωστὰ
 τὰ χερὶ καὶ ποὺ καὶ ποὺ τὴν βῆμα τὸ βῆμα βῆμα
 τὰ με' τὸν βῆμα τὸ βῆμα καὶ τὸ βῆμα βῆμα βῆμα
 τὰ βῆμα βῆμα βῆμα καὶ βῆμα καὶ βῆμα με' τὴν βῆμα.
 τὰ βῆμα καὶ τὰ βῆμα βῆμα βῆμα βῆμα βῆμα βῆμα
 βῆμα καὶ με' τὸ βῆμα ἀπορριμνός. ἔπειτα καὶ ὅμοιον βῆμα
 ἀπορριμνός καὶ τὸ βῆμα πολλὰ καὶ δὲ ἕνα καὶ πολλὰ.
 ἢ βῆμα με' περὶ δὲ ὑπάρχον βῆμα.

ἢ βῆμα ἔχοντο ἐξ ἀνδρῶν. Πληροφοριὰς εἰς τὸν βῆμα
 βῆμα 76 ἔτων. Δ' δημοτικὸν σχολεῖον.

[Διμήτριος Νικ. Καραγεώργιος, διδάσκαλος]

ἢ βῆμα ἔχον ἀπὸ 20-170 ἐμ/10-270.